

Nr 388.

Av herr **Pettersson** i Dahl m. fl., om avskaffande av bostadskostnadsgrupperingen inom folkpensioneringen m. m.

Enligt gällande lag om folkpensionering indelas landet som bekant i fem bostadskostnadsgrupper. Pensionärer, som äro bosatta på orter tillhörande någon av grupperna II—V, kunna efter inkomstprövning erhålla bostadstillägg, medan för den lägsta gruppen hela bostads- och bränslekostnaden anses vara täckt genom den allmänna ålderspensionen.

Några statliga bostadstillägg utgå sålunda icke till folkpensionärerna i den lägsta bostadskostnadsgruppen.

Bostadstilläggen för grupperna II—V utgå med följande belopp.

	Grupp			
	II	III	IV	V
Ensamstående	150	300	450	600
Makar	200	400	600	800

Redan när riksdagen tog ställning till frågan om dyrortsgraderade bostadstillägg, framfördes från vårt parti stark kritik mot den utredning, som av socialvårdskommittén företogs angående folkpensionärernas bostadsförhållanden och vilken låg till grund för beslut i förevarande fråga. Enligt partiets mening återgävo de framräknade bostadskostnaderna för pensionärer på olika orter kostnaderna för de bostäder pensionärerna bebodde, men däremot icke kostnaderna vid *likvärdig bostadsstandard*. Undersökningen gav vid handen att pensionärernas bostadsstandard genomsnittligt är synnerligen låg men att den på landsbygden är avsevärt lägre än i speciellt de största städerna.

Trots dessa anmärkningar från vårt håll godkände riksdagen förslaget om dyrortsgraderade bostadstillägg. Emellertid beslöts att en revision av bostadskostnadsgruppindelningen skulle företagas efter ett par år. Våren 1947 tillkallades sakkunniga för att undersöka folkpensionärernas bostadsförhållanden och bostadskostnader. De sakkunniga avlämnade ett betänkande i ämnet hösten 1948.

I denna utredning ha de sakkunniga också, utan att dock taga ställning därtill, även berört de principer, som ligga till grund för bestämmelserna rörande bostadskostnadsgrupperingen samt dessas utformning. De sakkunniga, som i sin utredning kritisera socialvårdskommitténs undersökning, understryka att skillnaden i pensionärernas bostadsstandard på landet och i städerna är överraskande stor. Ett viktigt spörsmål som de sakkunniga ägnat uppmärksamhet är frågan, huruvida de statliga bostadstilläggens nuvarande differentiering ger folkpensionärerna på olika orter

möjlighet att bebo bostäder med lika standard. Om man förutsätter lika standard och utgår från den standard som folkpensionärerna i Stockholm kunna erhålla, äro bostadstilläggen enligt de sakkunnigas uttalanden genomgående alltför små i de lägsta bostadskostnadsgrupperna. Skulle emellertid bostadstilläggen i de lägsta ortsgrupperna höjas så, att de endast komme att ligga så mycket lägre i förhållande till Stockholm som svarar mot skillnaden i hyra vid lika standard, komma bostadstilläggen i de lägsta ortsgrupperna att räcka betydligt bättre än i den högsta gruppen. Detta förhållande beror helt naturligt på att pensionärerna på landsbygden i allmänhet ej ha tillgång till eller råd att bebo bostäder av den kvalitet, som är vanlig i städerna.

De sakkunniga anföra sammanfattningsvis, att bostadskostnadsgrupperingen i verkligheten icke tager hänsyn till principen om lika standard samt att skillnaderna i bostadstilläggens storlek mellan de högre och lägre bostadskostnadsgrupperna äro väsentligt större än skillnaden i bostadskostnad vid lika standard. Enligt de sakkunnigas mening skulle en konsekvent genomförd gruppering enligt principen lika standard kräva så stora förändringar i jämförelse med nuvarande gruppering, att särskilda åtgärder bleve nödvändiga för dess tillämpning. Ändring av tilläggsbeloppen och eventuell ändring av antalet bostadskostnadsgrupper äro åtgärder, som de sakkunniga härvid peka på. Emellertid ha de sakkunniga i enlighet med utredningens begränsade uppdrag icke ansett sig kunna närmare gå in på dessa frågor.

Att det nuvarande systemet med bostadstillägg icke tillgodoser elementära rättvisekrav för pensionärerna på de lägsta ortsgrupperna bestyrkes av den utredning de sakkunniga verkställt. De gällande bestämmelserna ha en otvetydig tendens att konservera rådande olikheter i pensionärernas bostadsstandard, vilka till betydande del förorsakas av att landsbygdens pensionärer icke ha råd att inneha bostäder med rimlig standard. Detta förhållande framgår också klart därav, att åtskilliga landskommuner vilka tillhöra grupp I ansett sig böra utbetala särskilda bostadstillägg, ehuru dessa helt få bekostas av vederbörande kommuner. Det måste anses vara en i hög grad otillfredsställande ordning att kommuner med oftast svagt skatteunderlag skola helt bestrida kostnaderna för bostadstillägg, medan städer med mer än dubbelt så stort skatteunderlag ha förmånen av att deras pensionärer kunna erhålla statliga bostadstillägg, för vilka huvuddelen av kostnaderna bestridas av staten.

Med hänvisning till vad tidigare anförts vilja vi som obestriddigt framhålla, att den nu gällande bostadskostnadsgrupperingen för folkpensionärerna icke motsvarar pensionärernas verkliga bostadssituation om hänsyn tages till bostadsstandarden. Vi hålla före, att om man reducerade för standardolikheter, skulle beräkningarna ge till resultat att differenserna mellan olika orter äro mycket obetydliga. Vi vilja därtill lägga det faktum, att bostadskostnaderna förete en fortskridande utjämning i takt med bo-

stadsbeståndets förnyande. Under alla förhållanden borde en ny utredning verkställas rörande principerna och metoderna för bostadsgrupperingen. En dylik utredning borde bedrivas så skyndsamt, att den avslutar sitt arbete i god tid före ikraftträdandet av den nya kommunindelningen.

Vi anse det emellertid rimligt, att man redan nu tar ett första steg mot bostadskostnadsgrupperingens avskaffande, och föreslå därför en omedelbar uppflyttning av nuvarande grupp I till grupp II, varigenom även pensionärerna i grupp I kunna bli delaktiga av de statliga bostadstilläggen.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning syftande till att avskaffa bostadskostnadsgrupperingen inom folkpensioneringen samt att i avvaktan härpå uppflytta lägsta bostadskostnadsgrupp till näst lägsta.

Stockholm den 26 januari 1950.

Anders Pettersson
i Dahl.

Per Svensson
i Stenkyrka.

Per Persson
i Norrby.

Harald Andersson
i Dunker.

Hjalmar Svensson
i Grönvik.

J. Onsjö.

Ivar Johansson
i Mysinge.

C. O. Carlsson
i Bakeröd.

Gunnar Ericsson
i Näs.
